

Onderzoek

Schildwachtklierprocedure bij (een voorloopstadium van) borstkanker

De schildwachtklierprocedure is een onderzoek om de schildklierwachtklier op te sporen.

De schildwachtklier (ofwel sentinel node) is de eerste lymfeklier waar kankercellen vanuit de borsttumor naar uitzaaien. Soms zijn dit meerdere lymfeklieren. Zitten in deze klier(en) geen uitzaaiingen? Dan is de kanker waarschijnlijk ook niet uitgezaaid naar de rest van het lichaam. Met de schildwachtklierprocedure wordt specifiek naar deze klier(en) gezocht.

Als de schildwachtklier gevonden wordt en geen tumorcellen bevat, hoeft de oksel niet bestraald te worden. Dit kan ongemakken later voorkomen. Met de schildwachtklierprocedure wordt dus geprobeerd een betrouwbare indruk te krijgen van hoe ver de ziekte gevorderd is, zonder daarvoor alle lymfeklieren te hoeven verwijderen.

De schildwachtklierprocedure kan tegelijkertijd met een borstoperatie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/borstoperatie-bij-borstkanker>) worden gedaan.

Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstafwijkingen bij mannen is ongeveer hetzelfde als bij vrouwen. Vrijwel alle informatie is zowel van toepassing op vrouwen als op mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral bij vrouwen voorkomen, is sommige informatie specifiek voor vrouwen.

(073) 553 60 05

Maandag t/m vrijdag 8.30 - 17.00 uur

Hoe verloopt het onderzoek?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over het onderzoek.

Vorbereiding

PreOperatieve Screening

Om u goed en veilig voor te bereiden op de operatie, bezoekt u een tijdje voor de operatie het Centraal Apotheek Punt (CAP) en de afdeling POS/Intake. Deze afdelingen bevinden zich alleen op onze locatie in 's-Hertogenbosch. Het bezoek aan het CAP duurt maximaal 20 minuten. De afspraak op de afdeling POS/Intake duurt ongeveer 1 uur.

Let op! Het is belangrijk dat u naar de afspraak bij het CAP gaat; ook als u geen medicijnen gebruikt.

- Wilt u meer lezen over uw bezoek aan de afdeling POS/Intake? Klik dan hier (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/preoperatieve-screening-posintake>).
- Wilt u meer lezen over de verdoving en bewaking tijdens de operatie? Klik dan hier (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/anesthesiologie>).

Als u vragen heeft, kunt u deze bespreken tijdens uw bezoek aan de afdeling POS/Intake.

Informatieboekje POS/Intake

Op de afdeling POS/Intake krijgt u een informatieboekje (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/informatieboekje>) mee. Hierin leest u belangrijke informatie die u nodig heeft bij de voorbereiding op uw opname. Lees dit boekje goed door!

Eten en drinken

Voor de operatie moet u nuchter zijn. Dit betekent dat u vanaf een bepaald tijdstip **niets** meer mag eten en drinken. U krijgt hierover instructies van het Planbureau.

Oksels ontharen

U mag 1 week vóór de operatie uw oksels **niet** ontharen. Dit is in verband met infectiegevaar na de operatie.

Bent u zwanger of zou u dit kunnen zijn? Of geeft u borstvoeding?

Bent u zwanger, of geeft u borstvoeding? Geef dit dan door aan uw arts. Borstvoeding kan gewoon doorgegeven worden. Wel geldt dat u uw kind na de toediening van de radioactieve stof niet mag aanleggen tot na de operatie. Laat iemand anders in deze periode de voeding geven via een flesje. Uw arts zal dit met u bespreken.

De dag van het onderzoek

Hoe wordt de schildwachtklier gevonden?

U wordt de dag voor de operatie verwacht op de afdeling Nucleaire Geneeskunde. Daar krijgt u 4 injecties met een licht radioactieve vloeistof in de huid rond de tepel gespoten. De radioactieve stof wordt naar de schildwachtklier afgevoerd en hoopt zich daarin op. De injecties worden gegeven met een klein naaldje en zijn niet pijnlijker dan de prik bij een bloedafname. De hoeveelheid straling van de vloeistof is te vergelijken met die van een gewone röntgenfoto. Het geven van de injecties duurt ongeveer 10 minuten. Soms krijgt u de injecties pas op de dag van de operatie. Dit is afhankelijk van het tijdstip van de operatie.

Enkele uren later, of de volgende ochtend, worden er foto's gemaakt op de afdeling Nucleaire Geneeskunde. Dit gebeurt vóór de operatie. Voor het maken van de foto's komt u op een smal bed te liggen. De gammacamera hangt boven u en kan in verschillende standen gedraaid worden. U wordt gevraagd om verschillende houdingen aan te nemen. Het is belangrijk dat u verder zo stil mogelijk blijft liggen.

Het maken van de foto's duurt ongeveer een half uur. Op de foto's is de ophoping van radioactiviteit in de schildwachtklier(en) zichtbaar. Soms wordt dit dan op de huid gemarkeerd. Het is belangrijk om te weten dat het in beeld komen van de schildwachtklier nog niets zegt over het wel of niet aanwezig zijn van kwaadaardige cellen.

Wat gebeurt er tijdens de operatie?

De verpleegkundige brengt u in uw bed naar de operatiekamer. Daar wordt u onder narcose gebracht. Als dat nodig is, spuit de chirurg daarna een blauwe vloeistof in de huid rond de tepel. Dit vloeistof bewandelt dezelfde weg als een eventuele uitzaaiing en verspreidt zich via de lymfebanen. Dit duurt ongeveer 5 minuten.

De chirurg spoort met een apparaatje de schildwachtklier(en) op. Hierbij helpt de radioactiviteit en de kleurstof. De schildwachtklier(en) worden verwijderd en in het laboratorium onderzocht op de aanwezigheid van kankercellen. Het duurt minimaal 5 werkdagen voordat de uitslag van dit onderzoek bekend is.

Wat gebeurt er na de operatie?

De tijdens de operatie ingespoten blauwe vloeistof wordt via de nieren en de darmen uitgescheiden. Vandaar dat uw urine en ontlasting de eerste dagen blauwgroen gekleurd kunnen zijn. De plaats van inspuiting zal ook voor een deel blauw zijn verkleurd. Deze verkleuring kan nog 1 jaar te zien zijn. Door de blauwe vloeistof kunt u er grauw uitzien na de operatie.

Bij een operatie aan de borst laat de chirurg soms een drain achter in de borst. Dit wordt gedaan om het overtollig wondvocht af te voeren. Ook heeft u een infuus. Dit infuus mag er meestal dezelfde dag nog uit. Vaak wordt deze ingreep in dagbehandeling gedaan, behalve als tegelijkertijd een amputatie van de borst plaatsvindt.

Vóór de operatie wordt uw huid schoongemaakt met een desinfectiemiddel met kleurstof op de operatiekamer. Deze kleurstof kan na de operatie alsnog in uw BH trekken. Deze kleurstof is moeilijk uit lichtgekleurde lingerie te verwijderen. Wij raden u aan om de eerste dagen na de operatie een donkergekleurde BH te dragen.

Soms heeft u na de operatie tintelingen en/of een schaafwondachtig gevoel onder uw oksel. Dit gevoel kan ontstaan vanwege de zenuwbanen die vlakbij de lymfeklieren in de oksel liggen. Dit gevoel kan uitstralen naar de binnenzijde van uw bovenarm en uw schouderblad. Het trekt meestal na verloop van tijd weer weg.

Veelgestelde vragen

Van wie krijg ik de uitslag?

De chirurg vertelt u de uitslag van het schildwachtklieronderzoek. Hiervoor krijgt u een afspraak op de polikliniek. De chirurg bespreekt dan ook het verdere traject met u.

Wat als er geen schildwachtklier wordt gevonden?

Heel soms wordt de schildwachtklier niet gevonden. Dan is de beschreven procedure niet mogelijk. De arts bespreekt dan met u het alternatief.

Ik lees dat ik een infuus krijg, maar ik ben moeilijk te prikken. Wat nu?

Als u uit eerdere ervaringen weet dat u moeilijk te prikken bent, neemt u dan vóór het onderzoek contact op met de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Ik kan niet op de vastgestelde opnamedatum komen, wat moet ik doen?

Geef dit dan zo snel mogelijk (uiterlijk 1 werkdag voor de opnamedatum) door aan de polikliniek. We kunnen dan in uw plaats een andere patiënt helpen. Zo werkt u mee om de wachtlijsten zo kort mogelijk te houden!

Bent u de dagen voor de operatie erg verkouden? Moet u veel hoesten of heeft u koorts? Neemt u dan minimaal 24 uur van tevoren contact op met de polikliniek.

Ik heb nog vragen, waar kan ik die stellen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u telefonisch contact opnemen met:

- Borstcentrum. Het Borstcentrum is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur op het telefoonnummer (073) 553 36 00. U kunt uw vragen stellen aan uw behandelend arts of de verpleegkundig specialist van het Borstcentrum.
- Nucleaire Geneeskunde. De afdeling is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur op het telefoonnummer (073) 553 26 90. U kunt bij deze afdeling uw vragen stellen over het onderzoek.

Praktische tips

Wat neemt u mee?

U moet meenemen naar uw afspraak:

- uw legitimatiebewijs;
- uw patiëntenpas van het Jeroen Bosch Ziekenhuis;

- Heeft u een brief van uw huisarts gekregen? Neemt u deze dan ook mee.

Hier vindt u meer informatie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wat-neemt-u-mee>) over wat u moet meenemen.

MijnJBZ

Via de beveiligde website MijnJBZ (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u thuis uw persoonlijke en medische gegevens inzien zoals die in het JBZ bekend zijn.

Bekijk uw zorgverzekering

Het is uw eigen verantwoordelijkheid na te gaan of u verzekerd bent voor de zorg waarvoor u naar het Jeroen Bosch Ziekenhuis komt. Bekijk van tevoren uw polisvoorwaarden of informeer bij uw zorgverzekeraar (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/kosten-en-zorgverzekering>).

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Borstcentrum (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum>)

Chirurgie bij kanker (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/chirurgie-bij-kanker>)

Nucleaire Geneeskunde (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/nucleaire-geneeskunde>)

Code CHI-034